

BASSELINE

De Baseline
wenst u een
zorgeloos
2006!

NUMMER 7

BASELINE is het nieuwsbulletin van de
Base Groep • jaargang 2 • december 2005

Het Boddaert, behandeling na schooltijd	1
Investeren in de pleegzorg blijft nodig	2
Aanpak wachtlijsten door de Base Groep	3
Wachtlijstteam in volle gang	3
Wachtlijsten en wachttijden	3
Medisch Kleuter Dagverblijf Haren genomineerd...	3
Clëntenraad Base Groep van start gegaan	4
Hoeveel cliënten kwamen er van 1 januari tot 1 oktober 2005...	4
Hoeveel cliënten maakten gebruik van...	4

De Base Groep is een organisatie voor jeugdzorg in de provincie Groningen en biedt geïndiceerde hulp aan kinderen, jongeren en ouders (of andere opvoeders/verzorgers) bij opvoedings-, ontwikkelings-, en/of gedragsproblemen.

Baseline: een stapje terug om het geheel te overzien en terug naar de basis. Een geschikte naam voor een nieuwsbulletin, waarin we aan de buitenwereld laten zien wie de Base Groep is en wat we doen. De Baseline komt maximaal vier keer per jaar uit.

Het Boddaert, behandeling na schooltijd

Het Boddaert biedt hulp voor kinderen, jongeren en hun ouders na schooltijd. Niet te verwarren met naschoolse opvang. Waarom niet? Wat doet het Boddaert precies? Hoe is het om te werken op een Boddaertcentrum? Deze vragen en meer stelde Baseline tijdens een nadere kennismaking met Boddaert aan unithoofd Gea Hagenauw.

De geschiedenis

In 1903 richtte freule Boddaert in Amsterdam het eerste Boddaertcentrum op. Dit 'Eerste Dagtehuis voor Schoolgaande Jeugd' had niet zijn oorsprong in een gevoel van liefdadigheid, maar van rechtvaardigheid. Freule Boddaert merkte op dat honderden kinderen het slachtoffer werden van maatschappelijke misstanden. Zo lang dit het geval was, zag ze het als plicht van gemeenten en particulieren om in deze tekortkomingen te voorzien en de kinderen te helpen.

De oprichtster ging uit van het idee dat kinderen, zo mogelijk, niet aan hun omgeving en bijbehorende verleidingen moesten worden onttrokken. Ze moesten juist tegen die verleidingen worden gesterkt. In verband hiermee bleven de kinderen deel uitmaken van het gezin en gingen ze gewoon naar school.

Van één naar 90

De nieuwe vorm van hulpverlening bleek een succes. In 1971 werd het tweede centrum opgericht, de Bolder in Groningen. Inmiddels zijn er

ongeveer 90 Boddaertcentra door het hele land. De Base Groep heeft zowel een centrum in Groningen als in Hoogezand. Deze centra zitten zoveel mogelijk in de woonwijken om kinderen te kunnen behandelen in hun eigen leefomgeving. In Hoogezand komt het buurjongetje zelfs regelmatig spelen. Het Boddaert in Groningen is gevestigd aan de Hoendiepskade in het centrum van de stad. Daar is het contact met de burens minder. Maar volgens Gea Hagenauw is dat ook niet zo gek. "Mensen in het centrum hebben nu eenmaal minder onderling contact."

Wat doet het Boddaert?

Het Boddaert helpt kinderen en jongeren van 6 tot 16 jaar, ingedeeld in verschillende leeftijdsgroepen, en hun ouders. De kinderen zitten op (speciaal) basisonderwijs of (speciaal) voortgezet onderwijs en wonen thuis. Groningen heeft drie groepen, Hoogezand twee. Een groep bestaat uit maximaal zeven kinderen en wordt begeleid door twee pedagogisch medewerkers.

De kinderen komen terecht op het Boddaert na een indicatie van Bureau Jeugdzorg. Een verwijzing kan gedaan worden door bijvoorbeeld school, huisarts of een andere hulpverlener. Sommige kinderen en jongeren vertonen gedragsproblemen. Ze zijn druk of agressief en vinden het moeilijk om zich aan regels en afspraken te houden. Ook zijn er kinderen die aangrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt, zoals een scheiding of het overlijden van een dierbare. Vaak hebben kinderen hierdoor moeite met sociale contacten. Ze kunnen bijvoorbeeld op school geen aansluiting vinden in de groep. Gea Hagenauw geeft aan dat hiervoor op het Boddaert sociale vaardigheidstrainingen gegeven worden.

De opname start met een gesprek met de ouders, het kind en de casemanager van Bureau Jeugdzorg. "We willen zo goed mogelijk aansluiten bij hun wensen en doelen. Met de ouders worden afspraken gemaakt over de begeleiding

thuis. Je kan een kind niet helpen zonder met het gezin aan de slag te gaan. Ook de directe omgeving, zoals school, wordt nadrukkelijk betrokken bij de hulp. Ouders worden bijvoorbeeld uitgenodigd om mee te gaan op schoolbezoeken."

Aanpak per groep

In elke groep is de dagelijkse routine heel belangrijk. Voor de jongere kinderen is dit wat strakker geregeld dan voor de pubergroep. Maar ook zij hebben een vast ritme. Er is bijvoorbeeld een vaste structuur in individuele en groepsactiviteiten.

"Vooral de jongeren weten van zichzelf heel goed waarom ze naar het Boddaert komen. Ze kennen hun probleem en de oorzaak ervan. Hier wordt ook met ze over gepraat door hun mentor. Een mentor is de pedagogisch medewerker die het kind of de jongere onder zijn of haar hoede heeft, de centrale figuur in de hulpverlening. De gesprekken tussen mentor en jongere of kind zijn een belangrijk onderdeel van de behandeling."

"Op de verschillende groepen, zeker in de pubergroep, wordt met bepaalde thema's gewerkt. Per maand kan een thema worden gekozen, bijvoorbeeld seksualiteit. Daarnaast wordt er heel goed

Moeder woont alleen met haar twee zoons, Jan van 13 jaar en Simon van 10 jaar. De vader van de jongens heeft geen vaste woon- of verblijfplaats en is alcoholist. Bij Simon is PDD-NOS (een aan autisme verwante stoornis) geconstateerd.*

Simon en zijn moeder hebben veel ruzie en Simon heeft last van driftbuien. De juf van school raadt moeder aan om Simon aan te melden bij Bureau Jeugdzorg. Na een aantal gesprekken lijkt plaatsing in een Boddaertcentrum de beste oplossing voor het hele gezin.

Tijdens de gesprekken op het Boddaertcentrum blijkt dat moeder kan overzien wat haar zoon nodig heeft, maar dat dit haar te veel tijd en energie kost. Voor zowel Simon als voor zijn moeder worden doelen gesteld. Simon moet bijvoorbeeld zijn eigen aandeel in sociale interactie of conflicten zien. Moeder heeft als een van haar doelen dat er een basis komt voor een prettigere relatie met haar zoon.

Op het Boddaert oefent Simon sociale vaardigheden. Hij moet iemand uitnodigen om samen te spelen, een gesprek aangaan, zich houden aan spelregels en ruzies oplossen. In de groep gaat dit heel goed. De geboden structuur helpt hem goed te functioneren. Toch heeft Simon thuis nog steeds problemen met zijn moeder.

Tijdens de vele gesprekken met de pedagogisch medewerker wordt moeder praktische handvaten geboden voor de omgang met Simon. Ook wordt een meer intensieve vorm van thuisbegeleiding aangeraden.

Door de gesprekken wordt het voor moeder steeds duidelijker dat zij degene is die thuis structuur en leiding moet bieden en hoe ze dit het beste kan doen. Bovendien wordt ze door de plaatsing ontlast, zodat ze weer wat op krachten kan komen.

Na een jaar plaatsing geeft ze aan het jammer te vinden dat er geen vorm van vervolghulp vanuit het Boddaert mogelijk is.

Ze zoekt een zorgboerderij voor haar zoon, gaat akkoord met intensieve thuisbegeleiding en treedt daadkrachtig op in de omgangsregeling met vader.

Ze heeft de regie weer zelf in handen.

* De naam en persoonlijke omstandigheden in dit verhaal zijn fictief. De feiten zijn aan de werkelijkheid ontleend.

gekeken naar wat elk kind of jongere als individueel doel heeft. Dit kan voor een jongere bijvoorbeeld zijn: het herkennen van emoties en hierop een voor jezelf en je omgeving aanvaardbare manier mee omgaan."

Naast het oefenen van vaardigheden op de groep worden ook specifieke (sociale) vaardigheidstrainingen aangeboden.

Oefenen

Er vinden, behalve in het centrum, ook activiteiten plaats buiten de groep. Gea Hagenauw geeft aan dat het belangrijk is om te oefenen. "Het kan op het centrum allemaal wel goed gaan, maar dat betekent nog niet dat het daarbuiten ook voor spoedig loopt. Jongeren en kinderen kunnen daarom bijvoorbeeld samen met de mentor naar de bibliotheek gaan of een kijkje nemen bij een sportclub. Met pubers en hun ouders kan het samen overleggen en afspraken maken geoefend worden in ouder-kindgesprekken."

De woensdagmiddag is vaak de tijd voor uitstapjes. In Groningen zit het centrum daarvoor op een ideale plek. "We hebben het Noorderplantsoen dichtbij en natuurlijk de stad. Er kan bijvoorbeeld geskate worden. Op woensdagmiddag wordt door de pubergroep zelf gekookt. Ze moeten hiervoor ook hun eigen boodschappen doen."

Hoe zou je het werk op het Boddaert omschrijven?

"Ons werk is heel erg in ontwikkeling. Het werken bij de gezinnen thuis is momenteel speerpunt. Dit maakt het lastig, maar ook heel erg uitdagend. De mentor heeft een centrale rol in het geheel: hij of zij ziet het kind op de groep, begeleidt de ouders en onderhoudt het contact met school en andere hulpverleners. Ook de mentoren zien hun werk als uitdagend en afwisselend."

Wat onderscheidt het Boddaert van andere instellingen?

"Het Boddaert is niet vergelijkbaar met andere instellingen of centra. Het is iets unieks om kinderen na schooltijd en vlak bij huis te behandelen. Omdat je het kind een aantal dagen per week in de groep ziet, kun je met ouders bespreken welke aanpak goed werkt en wat ouders daar thuis in kunnen doen. Wij zijn ook iets anders dan buitenschoolse opvang. Het is daghulp, geen opvang. De kinderen en ouders komen hier met een doel. Aan dat doel gaan we in een bepaalde periode werken. En als dat doel gehaald is, stoppen we."

Zijn er dingen die nog verbeterd moeten worden binnen het Boddaert?

"We zijn nu, zoals gezegd, vooral bezig om het werken in de thuissituatie, naast de groepsbehandeling, vorm te geven. Wij proberen ons aanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de vraag van ouders en kind. Het komt vaak voor dat er ook andere hulpverleners bij het gezin betrokken zijn, bijvoorbeeld van Hulp aan Huis, Basiszorg in de Buurt of gezinsverzorging. Belangrijk is dan de hulp zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Verder is verbetering en ontwikkeling altijd aan de orde. Deskundigheidsbevordering is een belangrijk item op het Boddaert."

Na het Boddaert

In 2004 hielp het Boddaert 78 kinderen. Een plaatsing duurt gemiddeld een jaar. "We werken er naartoe dat jongeren, kinderen en hun ouder(s) na het Boddaert weer zelfstandig verder kunnen. Soms komt het voor dat een andere vorm van hulpverlening nodig is, bijvoorbeeld weekend- of vakantiepleegzorg, een zorgboerderij of Hulp aan Huis (intensieve hulp in de thuissituatie)."

Investeren in de pleegzorg blijft nodig

Als hulp thuis niet meer toereikend is, wordt vaak tot uithuisplaatsing besloten. Pleegzorg heeft dan de voorkeur, aangezien deze vorm van opvang het dichtst bij de natuurlijke situatie van het gezin blijft. Er wordt binnen de jeugdzorg veel gebruik gemaakt van pleegzorg. Om een indruk te geven: in 2004 hebben in Nederland 15.960 kinderen gebruik gemaakt van pleegzorg, zowel voor tijdelijke als voor langdurige opvang. Bij de Base Groep zijn in 2004 482 kinderen in pleeggezinnen geplaatst. In de afgelopen jaren is het aantal kinderen dat gebruik maakt van de pleegzorg fors toegenomen. Dit heeft onder meer te maken met de groei van de zogenaamde netwerkpleegzorg. Bij deze vorm van pleegzorg vinden kinderen onderdak bij bekenden. Dit kunnen grootouders, tantes en ooms zijn, maar ook onderwijzers of burens. Hierdoor zijn in de pleegzorg, ook bij de Base Groep, wachtlijsten ontstaan omdat er te weinig geld is om de pleegouders te betalen en te begeleiden.

In 2004 heeft de provincie extra middelen

aan de Base Groep toegekend voor de bestrijding van de wachtlijsten binnen de Pleegzorg. Op dit moment wordt hard gewerkt aan het versneld wegwerken van de wachtlijst. Tegelijkertijd is onduidelijk welke instroom we binnen de Pleegzorg in de komende jaren kunnen verwachten. Uit landelijke cijfers blijkt dat de instroom in de afgelopen tien jaar verdubbeld is. Daar komt bij dat Bureau Jeugdzorg de laatste tijd eerder tot uithuisplaatsing overgaat, vanwege de veiligheid en het belang van het kind. De verwachting is dat dit een extra druk zal geven op de pleegzorg en de 24-uurshulp. Een prognose voor de komende jaren is daarom moeilijk te geven.

Investeren in pleegzorg betekent vooral ook investeren in pleegouders. De pleegzorg heeft hen nodig om de zorg aan de jeugdige uit te voeren. Daarom moeten pleegouders ook goed ondersteund en begeleid worden. De inbreng van pleegouders is daarbij van onschatbare waarde. In oktober van dit jaar heeft de Base Groep in de vorm van een 'Ronde Tafelgesprek' met

pleegouders om tafel gezeten. De bijeenkomst was positief, waarbij vooral naar voren gebracht werd dat de pleegouderparticipatie op verschillende punten nog verbeterd zou moeten worden. Aan de Base Groep de taak om dit in overleg met de pleegouders verder op te pakken, zodat pleegouders ook daadwerkelijk zien dat hun inbreng er toe doet. Het Ronde Tafelgesprek krijgt dus een vervolg.

In Groningen hebben we op dit moment de gunstige situatie dat er voldoende pleegouders beschikbaar zijn om kinderen te kunnen plaatsen. Maar dat kan ook snel veranderen. Zo zijn er op dit moment landelijke signalen dat het steeds moeilijker wordt om geschikte pleeggezinnen voor hele jonge kinderen te vinden, omdat de zorg moeilijk te combineren is met werk. Daardoor staan jonge kinderen steeds vaker op de wachtlijst. Dit is een zorgelijke ontwikkeling. Voor jonge kinderen weegt een wachtlijst nog zwaarder. In antwoord op kamervragen heeft staatssecretaris Ross gezegd dat er geen financiële belemmerin-

gen zouden moeten zijn om pleegzorg te kunnen realiseren. Het kabinet heeft onlangs dan ook 33 miljoen extra voor jeugdzorg beschikbaar gesteld, bedoeld om de wachtlijsten binnen de pleegzorg en de 24-uurshulp aan te pakken. Op dit moment is nog niet duidelijk welk deel van deze middelen naar de provincie Groningen zal gaan.

Henk Sikkema
Voorzitter Raad van Bestuur